

Groeiagenda Drechtsteden 2030

JAARVERANTWOORDING
over het jaar 2020

INLEIDING

Voor u ligt de jaarverantwoording van de Groeiagenda Drechtsteden 2030, over het jaar 2020. Nadat vanaf september 2019 de werkwijze 'volgens Deetman' met Bestuurlijke Werkgroepen voor de vier opgaven van Groeiagenda in gang is gezet, stond 2020 in het teken van verdere uitvoering van de ambities en opbouwen van de coördinerende organisatie in Dordrecht. Per 1 januari 2020 zijn de medewerkers vanuit Bureau Drechtsteden in dienst gekomen bij de gemeente Dordrecht. Ook is in 2020 de 'Uitwerkingsovereenkomst Samenwerking Ruimtelijke Economie' door de zeven gemeenten gesloten, waarin afspraken zijn gemaakt rondom de uitvoering van de Groeiagenda en zijn de budgetten vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden per 1-12-2020 overgeheveld naar de gemeente Dordrecht. Deze jaarverantwoording ontvangt u namens het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Dordrecht in haar rol als centrumgemeente.

Het jaar 2020 was het eerste kalenderjaar van de werkwijze 'volgens Deetman'. In 2020 zijn de uitgangspunten van deze werkwijze voor het eerst concreet geworden in echte producten, bijeenkomsten en overleggen. Zo is er in de zomer 2020 een eerste Monitor Groeiagenda opgesteld en heeft het eerste Monitoringsoverleg plaatsgevonden. Ook hebben de carroussels van de Drechtstraad op ruimtelijk-economie gebied plaatsgemaakt voor Groeiagenda thema-avonden, en heeft de coördinerende rol van de gemeentesecretaris van Dordrecht in het netwerk van gemeentesecretarissen vorm gekregen.

De impact van het coronavirus op de uitvoering van de Groeiagenda is – gelukkig – beperkt gebleven. De ambtelijke en bestuurlijke overleggen hebben via de digitale weg een vervolg gekregen en de meeste werkprocessen hebben doorgang gehad. Niettemin zijn er ook activiteiten, bijeenkomsten of projecten die in hun voortgang zijn geraakt door corona. Niet alle opgaven hebben alles kunnen uitvoeren zoals eind 2019, toen de gemeenteraden de Opgavebladen in het Uitvoeringsprogramma 2019 vaststelden, was beoogd. Er is voor 2020 een onderbesteding van € 278.617 op een materieel budget van € 2,9 miljoen. Het formatiebudget van € 1,2 miljoen, waarmee de personeelskosten van de medewerkers vanuit Bureau Drechtsteden worden gedekt, is in 2020 wel volledig besteed. Het overschot van € 278.617 gaat, conform afspraken in de samenwerkingsovereenkomst, in reserve bij de Gemeente Dordrecht en is beschikbaar voor de uitvoering van de Groeiagenda in 2021. De activiteiten die door corona zijn vertraagd of uitgesteld, zijn immers niet afgesteld. De verwachting is dat in 2021 deze middelen alsnog besteed gaan worden.

Andre Flach

*Bestuurlijk Trekker Opgave Economie en Werken
Portefeuillehouder PA en Communicatie*

Maarten Burggraaf

Bestuurlijk Trekker Opgave Economie en Werken

Trudy Baggerman

Bestuurlijk Trekker Opgave Bouwen en Wonen

Ton Spek

Bestuurlijk Trekker Opgave Bereikbaarheid

Jacqueline van Dongen

Bestuurlijk Trekker Opgave Energietransitie

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave

pagina

Inleiding	2
Jaarverantwoording Bouwen en Wonen	4
Jaarverantwoording Werken en Economie	6
Jaarverantwoording Bereikbaarheid en Mobiliteit	11
Jaarverantwoording Energietransitie	14
Jaarverantwoording Externe betrekkingen	17
Jaarverantwoording Communicatie	20
Financiële verantwoording	22

JAARVERANTWOORDING 2020

BOUWEN EN WONEN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- **25.000 nieuwe woningen en meer woningen in het hogere marktsegment.**

ONZE KERNOPGAVEN

- Voorzien in een extra groeiopgave, bovenop de autonome behoefte;
- Blijven voorzien in voldoende sociale huurwoningen en monitoring naar de behoefte hieraan;
- Zoekopgave naar locaties/mogelijkheden om de plancapaciteit te verhogen en woningbouw te realiseren;
- Creëren mogelijkheden om woningbouwopgaven tussen de gemeenten uit te wisselen;
- Evenwichtige verdeling woonsegmenten;
- Voorzien in onderlinge verantwoording van de gemeenten naar elkaar toe om de woonambities te kunnen realiseren;
- Versnellen woningbouwprogramma: drempels analyseren en wegnemen;

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Belang van de woningbouwambitie in de Drechtsteden behartigd bij Provincie Zuid-Holland (PZH) en Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).
- Alle actuele woningbouwplannen in de Drechtsteden inzichtelijk gemaakt en op de kaart gezet.
- Jaarlijkse regionale woningbouwprogrammering ingediend bij de Provincie Zuid-Holland.
- Inzicht in knelpunten bij realisatie van woningbouw.
- Methodiek ontwikkeld voor uitwisselen woningbouwplannen tussen gemeenten binnen de plangrenzen van de provincie.
- Verbeteren samenwerking met woningbouwcorporaties.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Regionale planmonitor

Veel energie is gestoken in het op orde brengen van de lokale woningbouwprogrammeringen om inzicht en overzicht te krijgen in de plannen. Dit is relevant in verband met het provinciale woningbouwbeleid, waarbij onze woningbouwambities hoger zijn dan het maximaal toegestane aantal plannen. Met alle gemeenten zijn de overzichten 'opgeschoond', wat wil zeggen dat aantallen, jaartallen van oplevering, woningtypologieën en status bestemmingsplannen zijn geactualiseerd. Ook zijn alle plannen op kaart weergegeven, waarmee de woningbouwlocaties geografisch inzichtelijk zijn gemaakt.

RIGO Onderzoek

Driejaarlijks laten we in de Drechtsteden het RIGO Woningmarktonderzoek uitvoeren. Dit doen we samen met de woningbouwcorporaties. Het onderzoek heeft ons inzicht gegeven in de actuele situatie van de behoefte aan woningbouw, huur of koop, eengezinswoningen of meergezinswoningen, betaalbaar of hogere segment, en de frictiebehoefte.

Wonen in de Drechtsteden

Jaarlijks vraagt de provincie alle regio's in Zuid-Holland een regionale woonvisie, inclusief planprogrammering, in te dienen. Voor ons is dit de rapportage 'Wonen in de Drechtsteden'. Deze is eind 2020 ingediend en past binnen de beleidsgrenzen van de provincie. Een formele reactie van de provincie volgt begin 2021.

Proces 'Regionale samenwerking sociale woningbouw'

In 2020 is vervolg gegeven aan het initiatief dat eind 2019 is gestart naar aanleiding van de evaluatie van de regionale PALT-afspraken. Een aantal (digitale) bijeenkomsten heeft plaatsgevonden tussen alle corporatiebestuurders en wonen-wethouders in de Drechtsteden, waarbij is ingezet op een hernieuwde werkwijze in de vorm van netwerksamenwerking in plaats van institutionele samenwerking, die past bij de meervoudig lokale organisatie van de Drechtsteden.

WERKEN EN ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- **Groei van 30.000 banen in deze regio, passend bij het profiel van ons bedrijfsleven**
- **Een gezamenlijk ecosysteem:**
 - waar bedrijven en professionals elkaar vinden en versterken;
 - waar we investeren in Human Capital;
 - met een aantrekkelijk vestigingsklimaat waarin ook woonklimaat en bereikbaarheid essentieel zijn.

ONZE KERNOPGAVEN

- Aantrekkelijk vestigingsklimaat
- Innovatiestimulering en -programming
- Acquisitie en promotie
- Human Capital agenda
- Campusontwikkeling

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Corona-impact

Afgelopen jaar was een bijzonder jaar dat uiteraard voor een groot deel in het teken stond van de gevolgen van de coronacrisis op onze economie. De directe impact van de coronacrisis op onze economie wordt ook regionaal via het Onderzoekscentrum Drechtsteden structureel gemonitord. Daarnaast informeren we elkaar als Drechtsteden-gemeenten over bijvoorbeeld de lokale maatregelen die worden genomen, bijvoorbeeld over hoe we omgaan met lokale gemeentebelastingen en de begeleiding van de heropstart van sectoren na de eerste lockdown in het voorjaar. Om daarmee ook over de gemeentegrenzen heen tot gezamenlijkheid in aanpak te komen naar ondernemers.

Verder houden we bestuurlijk nadrukkelijk het contact met brancheorganisaties (NMT, MetalElektro, Bouwend Nederland, Installatiebranche, etc.) over hun verwachtingen ten aanzien van de gevolgen van de huidige crisis voor onze belangrijke regionale sectoren en de vraag hoe we de negatieve gevolgen ervan zo goed mogelijk samen kunnen bestrijden, bijvoorbeeld door juist nu te intensiveren in samenwerking en investeringen op het vlak van innovatie en onderwijs. Dit overleg wordt ook in 2021 uiteraard doorgetrokken.

Banengroei

Het aantal banen in de Drechtsteden groeit gestaag, van 131.155 in 2019 naar 133.205 in 2020. Alleen in gemeente Dordrecht kwamen er 1.250 banen bij.

Daarnaast is over 2020 in de Drechtsteden een recordhoeveelheid aan grond uitgegeven op de bedrijventerreinen. Een flink aandeel komt daarbij voor rekening van de gemeente Dordrecht met de uitgifte van het Distripark.

In 2020 zijn de eerste uitgifte gestart van fase 1 van het logistiek bedrijventerrein Distripark te Dordrecht. Een belangrijke mijlpaal, met 22 hectare uitgegeven terrein, met o.a. de vestiging van het Europees distributiecentrum van de Amerikaanse klompenfabrikant Crocs. Daarnaast is op Dordtse Kil III nog eens 4,5 hectare uitgegeven, met vestiging en groei van bedrijven. Hetzelfde geldt ook voor de start van de eerste uitgifte van het circulaire bedrijventerrein Ambachtse Zoom in Hendrik-Ido-Ambacht en de bouw van een nieuw distributiecentrum naast de BCTN containerterminal te Alblasterdam. De uitgifte van deze terreinen zal de komende jaren zorgen voor een flinke werkgelegenheidsimpuls. Mede door de uitgebreide steunpakketten vanuit het Rijk daalde over 2020 het aantal faillissementen. Ook de werkloosheid en bijstandcijfers zijn over 2020 niet sterk opgelopen.

Juiste bedrijf op de juiste plaats

Regionaal werken we samen aan het beter benutten van de bestaande werklocaties en het in bijzonder het beter benutten van de natte kavels langs de rivieren. Hierin werken we samen met de ROM-D. Afgelopen jaar zijn er vorderingen gemaakt ten aanzien van een aantal ingewikkelde (schuif)operaties, waaronder de verplaatsing van de firma Dolderman naar de Tweede Merwedehaven, de ontwikkeling van het Loveld terrein in Zwijndrecht met maritieme clustervorming en de verplaatsing van de papierrecyclingbedrijf Peute naar het voormalig Nedstaal terrein Alblasterdam. De agenda moet op dit vlak regionaal, mede ingezet vanuit de Regio Deal-inzet op de oevers, verder vorm krijgen met nieuwe en andere projecten.

Regio Deal Drechtsteden

Met het toekennen van de Regio Deal krijgt de regio een miljoenenimpuls voor oevers, onderwijs, arbeidsmarkt en innovatie. Er wordt geïnvesteerd in het bedrijfsleven voor meer innovatie, zodat het toekomstbestendig is en ook in de toekomst blijft zorgen voor banen voor onze inwoners. Ook gaat de regio met het geld investeren in meer dynamiek aan de oevers. Door bedrijfsverplaatsingen ontstaat er, naast groeiperspectief voor bedrijven, op de achterblijvende plekken ook meer ruimte voor wonen aan het water en recreëren. In het hele gebied gaan resultaatgerichte, regionale en lokale projecten van start. De projecten vallen allemaal onder een thema en versterken elkaar onderling. Met de aanpak is een investering van minimaal € 45 miljoen gemoeid. De regio Drechtsteden, Gorinchem en de provincie investeren € 22,5 miljoen. Het Rijk verdubbelt dat bedrag met € 22,5 miljoen euro. Daar komen investeringen van projectpartners nog bij.

Vraag en aanbod arbeidsmarkt

Ecorys heeft in mei 2020 het rapport 'verfijning banenambitie Drechtsteden' opgeleverd. Het rapport heeft belangrijke inzichten opgeleverd. Aan de hand van de clusters die de Drechtsteden kent, is in beeld gebracht welke (mis)match er is tussen vraag en aanbod en zijn handvatten geboden via kansrijke maatregelen en een kansenkaart. Het was een inventariserend onderzoek, waarbij de nadruk lag op de analyse van de arbeidsmarkt. Kortom, belangrijke beelden voor de arbeidsmarkt rond (potentieel) van personeel en de vraag ernaar in de toekomst. Belangrijkste conclusie was daarbij dat er cijfermatig (aanbod in kwantiteit en kwaliteit) onvoldoende personeel is voor de groei-ambitie. De maatregelen richten zich met name op het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt. Inmiddels zijn hier ook diverse activiteiten voor ontplooid, denk aan de realisatie van Dordrecht Academy, het versterkt inzetten op de mbo-aanpak en –ook in het licht van corona– voorkomen van uitstroom door bij- en omscholing. In het verlengde van de arbeidsmarktvragestukken heeft Ecorys in de verfijning van de banenambitie ook globaal aangegeven welke locaties in de Drechtsteden kansrijk zijn. Grotendeels gebaseerd op de clusters zoals Deal Drechtcities die onderscheidt. Voor diverse bedrijventerreinen is aangegeven welke clusters sterk vertegenwoordigd zijn en waar daarbij het potentieel ligt.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Innovatiestimulering

Door de Regio Deal is de behoefte ontstaan om meer focus en samenhang aan te brengen in de regionale aanpak voor innovatie. Daarom is gestart met het opstellen van een regionale innovatieagenda, waarin alle innovatie-activiteiten worden samengebracht.

Tegelijkertijd is in 2020 samen met InnovationQuarter en de Economic Development Board Drechtsteden gestart met de uitwerking van zogenaamde roadmaps op innovatiethema's rond sterke en voor de regio onderscheidende sectoren: smart manufacturing, deltatechnologie, zorginnovatie, duurzaam varen en Digital Mainport. Idee achter de roadmapaanpak is om te komen tot een gestructureerde middellange termijnagenda op innovatie. Deze is gericht op het vergroten van samenwerking tussen bedrijven en met onderwijs en overheid, met concrete doelstellingen en projecten, en perspectief op omvangrijke vervolginnovatiefinanciering vanuit het Rijk en Europa. In 2020 is met financiering vanuit de Regio Deal de netwerkstructuur gebouwd met bedrijven en is de capaciteit per roadmap georganiseerd in de vorm van business developers die de roadmaps met bedrijven gaan uitvoeren.

Daarnaast worden ook de huidige instrumenten op het vlak van innovatie, met o.a. het MKB-Katalysatorfonds, doorgezet en geplaatst in de bredere context van de roadmapaanpak. Afgelopen jaar zijn vanuit het fonds 5 innovaties versneld.

Campus Leerpark

Op de campus Leerpark zijn de ontwikkelingen rondom het versterken van het innovatiemilieu gestaag voortgezet. Met de campusontwikkelaar Kadans zijn afspraken over de ontwikkeling van het kopgebouw naast de Duurzaamheidsfabriek. Het gebouw moet ruimte bieden voor de vestiging van de Dordrecht Academy (2- jarige bacheloropleidingen vanuit de vraag van het bedrijfsleven) en voor innovatie (kantoorhoudende) bedrijvigheid). Het kopgebouw op het Leerpark zal voor het einde 2022 worden opgeleverd.

Daarnaast is het concept voor de Maakfabriek (aan de overzijde van de Duurzaamheidsfabriek) gericht op het toevoegen van ruimte voor grootschalige productie en start-ups/scale-up ruimte in de maakindustrie.

De Maakfabriek, moet naast de Duurzaamheidsfabriek, een belangrijke functie krijgen in het regionaal innovatie-ecosysteem om start-up/scale ups en innovatieve mkb-ers een springplank te bieden om te werken aan nieuwe vermarktbare productinnovaties, te kunnen groeien en vervolgens op te schalen naar de regio met nieuwe productie en hoogwaardige werkgelegenheid op onze werklocaties. In 2020 zijn nieuwe afspraken gemaakt met de potentiële gebruikers en investeerders voor de Maakfabriek over een ontwikkelstrategie en realisatie.

PMC-economische marketing

Doel van de PMC Smart Industry Region is de identiteit van de regio als hoogwaardig technologiegebied te versterken. De gedachte is dat zich in de - breed gedefinieerde - Drechtstedenregio een concentratie van hoogwaardige maakindustrie bevindt. Succesvol, maar tegelijkertijd onvoldoende zichtbaar. Het is de ambitie om onze bijzondere toegevoegde waarde beter op het netvlies te krijgen. Afgelopen jaren is door DEAL samen met partners zoals de Duurzaamheidsfabriek een start gemaakt met het laden van het Smart Industry profiel van de Drechtsteden. Door het structureel en meerjarig uitdragen van dit profiel, willen we ons nationaal onderscheiden als een interessante vestigingslocatie voor de innovatieve maakindustrie.

Een andere PMC is Rotterdam Maritime Capital of Europe. Doelstelling is meer business en economische activiteiten te genereren voor Rotterdam en de regio. Via de campagne 'Maritime Capital of Europe' is er grotendeels geschakeld naar digitale middelen en zijn bijvoorbeeld digitale missies georganiseerd naar Houston, is er deelgenomen aan digitale tradeshows in Singapore en zijn er verdiepende onderzoeken gedaan naar de doelgroepsectoren in het Verenigd Koninkrijk, Noord-Duitsland en Scandinavië.

In de regio zijn er ook verschillende internationaal georiënteerde activiteiten geweest, zoals het verzorgen van presentaties en webinars voor relevante partijen, zoals bijvoorbeeld de NanYang Technical University en RPPC.

Human capital

De regionale inzet op het gebied human capital of het regionale arbeidsmarktprogramma vertaalt zich naar een drietal sporen, te weten:

1. Van uitkering naar werk
2. Van school naar werk
3. Van werk naar werk

Samen met de sociale partners en onderwijs worden op deze sporen diverse programma/activiteiten gestart. Van de opstart van leerwerktrajecten bij bedrijven, het organiseren van doorlopende leerlijnen, techniekpromotie onder mbo-studenten, campagnes gericht op matching van vraag en aanbod (Baas over eigen toekomst), het organiseren van stageplekken etc. Belangrijke uitdaging is hoe we de groeiende behoefte bij bedrijven en maatschappelijke (zorg)instellingen in goed opgeleid personeel kunnen blijven voorzien, op alle niveaus. Een belangrijk element daarbij is dat we ons niet alleen richten op schoolverlaters, maar ook op het zittend personeel, met de uitdagingen m.b.t. aanpassingsvermogen en een leven lang ontwikkelen.

BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Goed openbaar vervoer
- Meer fietsgebruik
- Slimme mobiliteit
- Bereikbaarheid Drechtsteden hoofdwegennetwerk in verbinding naar andere economische centra

ONZE KERNOPGAVEN

- Verbeteren bereikbaarheid over weg, spoor en water;
- Terugdringen autovervoer ten faveure van openbaar vervoer en fiets (meer ruimte voor de fiets) en aansluiten bij de Mobiliteitsalliantie;
- Verbinden (economische) hotspots met elkaar en OV;
- Versterking regiofunctie stationsgebied Dordrecht;
- Aanpak congestie snelwegen (A15, A16).

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Belangen Drechtsteden A15 behartigd in Rijkstraject MIRT, voorkeursscenario uitgewerkt;
- Gebiedsagenda opgesteld, uitvoeringsagenda gestart;
- Nieuw knooppunt A16/N3 opgeleverd, samen met Rijkswaterstaat;
- N3 werkzaamheden samen met Rijkswaterstaat overlast beperkt;
- Fietsen gestimuleerd;
- 200 spitsmijdingen op de A15 en 170 op de N3 gerealiseerd;
- Waterbus netwerk overeind gehouden vanwege coronadienstregeling.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

A15

In het MIRT-proces zijn afgelopen jaar de alternatieve scenario's teruggebracht van zes mogelijke oplossingen naar twee wenselijke voorkeuren. Daarnaast is er extra geld vanuit het Rijk beschikbaar gekomen waarmee het totale budget van het project nu € 750 miljoen bedraagt.

In het proces zijn er ook enkele meekoppelkansen gedefinieerd. Verschillende meekoppelkansen worden binnen het project opgepakt, voor andere is een werkgroep opgezet. Vanuit de Drechtsteden is er afvaardiging om alle relevante meekoppelkansen te overwegen. In het bijzonder wordt gesproken over: barrièrewerking A15 verminderen door natuurgebieden te beschermen, te verbinden (een groene corridor te creëren) en te vergroenen voor waterbuffering.

Een volwaardig fietspad creëren door 1. Ontbrekende schakels te verbinden 2. Deze opwaarderen naar een snelfietsroute 3. Ook de ecologische kansen te benutten. Route: Sliedrecht-Hardinxveld-Gorinchem.

Ruimte bieden en stimuleren van lokaal opwekken, opslaan en gebruiken van energie (voor bijvoorbeeld clean energy hubs) aan de A15, bij verzorgingsplaatsen, carpoollocaties, tankstations en P+R opstapplaatsen.

Verbeteren aansluiting A16/N3

In november heeft Rijkswaterstaat de aangepaste aansluiting van de N3 op de A16 opgeleverd. Daardoor is de doorstroming van het verkeer substantieel verbeterd. Daarbij is gewerkt aan het reduceren van de overlast tijdens de werkzaamheden door uitgebreide communicatie naar de weggebruikers en omwonenden.

Sluipverkeer

Naar aanleiding van de MIRT A15 verkenning hebben Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam samen met de gemeente Gorinchem de omvang en routes van het sluipverkeer in kaart laten brengen. De verschillende wegen waar dit sluipverkeer zich op bevindt zijn beoordeeld op verkeersveiligheid en inrichting. In 2021 wordt er een vervolgonderzoek ingesteld, waarbij onderzocht gaat worden wat het effect van de overgebleven twee alternatieven voor de A15 op het verkeer op het onderliggend wegennet is. Begin 2021 wordt de uitvraag gedaan en in het eerste halfjaar van 2021 zal het onderzoek klaar zijn.

KTMA15

Vanwege de maatregelen rondom het coronavirus is de aanpak van de KTMA15 iets veranderd. Zo worden er geen fysieke acties meer gepromoot, zoals het Fietscircus of het delen van autoritten. Andere acties, zoals de gesprekken met werkgevers en logistieke partners, gaan wel door. Door de coronamaatregelen is het thuiswerken abrupt gemeengoed geworden en is het aantal files drastisch omlaag gegaan. Er wordt ingezet op behoud van de huidige situatie als de maatregelen weer voorbij zijn. Tot nu toe zijn er in/tot en met september 375 structurele spitsmijdingen gerealiseerd, de stand tot september is als volgt:

- Werkgeversaanpak: 206 spitsmijdingen, gesprekken met 45 bedrijven, 25 bedrijven ondersteuning verleend (thuiswerken, mobiliteitsscan, fietsacties)
- Bewonersaanpak: 74 spitsmijdingen, probeeracties voor (elektrische) fietsen en speedpedelec
- Logistieke aanpak: 95 logistieke spitsmijdingen, samenwerking met o.a. Klimatekservice Holland, Den Ouden Tanktransport, Van Dongen Transport en De Rooij Transport.

De gebiedsagenda

In september is de gebiedsagenda Bereikbaarheid Drechtsteden vastgesteld door de bestuurlijke werkgroep Bereikbaarheid en vervolgens door de colleges van de Drechtstedelijke gemeenten. Deze gebiedsagenda is tot stand gekomen door middel van interviews met alle gemeenten in de Drechtsteden, een consultatie van de buurregio's en de provincie Zuid-Holland. Er is gestart met het maken van een uitvoeringsagenda. Hierin is per jaar een planning met doelen, benodigde capaciteit, verantwoordelijke trekker en financiële behoefte inzichtelijk gemaakt. Zo sturen we op de voortgang van realisatie van de gebiedsagenda.

Wegwerkzaamheden

De werkzaamheden aan de Wantijbrug in de N3 hebben plaatsgevonden. Het onderhoud aan de N3 is na de zomer gestart. Daarbij is gewerkt aan het reduceren van overlast door het nemen van verkeersmaatregelen en door uitgebreide tijdige communicatie naar weggebruikers en omwonenden en het bieden van alternatief vervoer in de vorm van leenfietsen, een probeeraanbod op elektrische fietsen en extra afvaarten van de waterbus bij de Wantijbrug.

Fiets

Het ontwerp voor de fietsenstalling in Dordrecht is ingediend, Rijkssubsidie is toegekend en de regio heeft de door haar toegezegde bijdrage betaald. Het voorlopige ontwerp is afgerond. Stappen naar afronding zijn naar definitief ontwerp gezet. Daarnaast is gestart met het opstellen van een realisatieovereenkomst. De bouw start in 2021.

Waterbus

Vanwege corona is het aantal reizigers op de Waterbus teruggelopen en net zoals bij de trein en de bus moet daardoor de dienstregeling van de Waterbus worden aangepast. Concreet zou een aantal spitsdiensten en lijnen daarmee volgend jaar verdwijnen. Om de continuïteit op langere termijn te waarborgen, springen de Drecht- steden-gemeenten samen met de nieuwe vervoerder, die vanaf 2022 verantwoordelijk wordt voor het varen van de Waterbus, financieel bij zodat het netwerk van de Waterbus het komende jaar zoveel mogelijk op peil blijft.

Nieuwe Concessie

Vanaf 1 januari 2022 is de combinatie Aqualiner - Swets ODV Maritiem exploitant van het Openbaar Personenvervoer over Water contract ingegaan tussen Rotterdam en de Drechtsteden, ook wel bekend als de Waterbus. Dit jaar tekenden Gedeputeerde Jeannette Baljeu namens de provincie Zuid-Holland, Portefeuillehouder Drechtsteden Ton Spek en namens de combinatie Gerbrand Schutten en Maurice Swets daarvoor de overeenkomst. De openbare aanbesteding vanuit de provincie Zuid-Holland en de regio Drechtsteden is daarmee afgerond. De inzet van elektrische vaartuigen in de Drechtsteden, het beter bedienen van Werelderfgoed Kinderdijk, het aansluiten van het Rivium Capelle en het verbinden van Zwijndrecht en Papendrecht maakt het reizen aantrekkelijker voor de Drechtstedelingen.

JAARVERANTWOORDING 2020

ENERGIETRANSITIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- **Onze regio als één van de regionale koplopers in Nederland op het gebied van Energietransitie & Duurzaamheid.**
- **Samen met onze partners zetten wij ons in voor een energieneutraal Drechtsteden in 2050.**

ONZE KERNOPGAVEN

We werken aan onze ambitie op basis van de Energiestrategie Drechtsteden en de daaraan verbonden samenwerkingsovereenkomst én samenwerkingsagenda.

We geven samen met onze partners invulling aan de Energiestrategie langs vijf richtinggevende ontwikkellijnen:

- Stoppen met gebruik van aardgas;
- Sterk inzetten op energiebesparing;
- Stoppen met gebruik van benzine, diesel e.d.;
- Duurzame opwekking van elektriciteit;
- Realisering van de hoogst haalbare maatschappelijke opbrengst.

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Regionale samenwerking verder ontwikkeld;
- Oplevering concept Regionale Energiestrategie Drechtsteden;
- Proces RES 1.0 en Transitievisies Warmte 2021 gestart;
- Actieve lobby op randvoorwaarden;
- Toekenning Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen;
- Toekenning Regeling Reductie Energiegebruik;
- Proeftuinaanvraag Aardgasvrije Wijk Zwijndrecht;
- Informatiekanalen verder ontwikkeld.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Regionale samenwerking verder ontwikkeld

Op de energietransitie wordt binnen de Drechtsteden op een prettige en effectieve manier samengewerkt. De regionale samenwerking blijkt binnen de energietransitie een enorme kracht. Juist omdat de opgave zo immens is en de benodigde capaciteit en randvoorwaarden nog niet op orde zijn, is het waardevol om onnodig werk door middel van kennisdeling te voorkomen én goede ervaringen zo snel mogelijk binnen meer gemeenten toe te passen.

Oplevering concept Regionale Energiestrategie Drechtsteden

De concept Regionale Energiestrategie Drechtsteden is na een intensief proces in oktober 2020 opgeleverd. In de concept RES beschrijven we als regio Drechtsteden wat onze bijdrage is aan de landelijke opgave om in 2030 in totaal 35 TWh duurzame elektriciteit op land op te wekken en 1,5 miljoen woningen aardgasvrij te maken.

Proces RES1.0

Het laatste kwartaal van 2020 is begonnen met de verdere concretisering en uitwerking van de concept RES naar de RES 1.0, die in juli 2021 opgeleverd moet worden. Burgerparticipatie staat centraal in het uitwerkingsproces. Zo wordt er bijvoorbeeld in de drie zoekgebieden vormgegeven aan een participatief ontwerpend onderzoek. Voor ieder zoekgebied worden drie participatieronden doorlopen, waarbij onder andere inwoners, bedrijven en relevante doelgroepen zoals LTO op verschillende wijzen worden betrokken.

Transitievisie Warmte 2021 (TVW) en Regionale Structuur Warmte (RSW)

In 2020 is ook begonnen met de actualisatie van de TVW 1.0 (2019). Op basis van dit proces zal er voor juli 2021 in iedere gemeente een lokale transitievisie warmte voor besluitvorming worden aangeboden. De zeven Transitievisies lopen hiermee gelijk op met de RES 1.0.

Door dit parallelle proces is het mogelijk om inzichten vanuit de TVW 2021 in de RES 1.0 te verwerken én visa versa. Dit is vooral waardevol, omdat de Regionale Structuur Warmte (die onderdeel uitmaakt van de RES 1.0) met name inzicht geeft in het warmteaanbod, terwijl de TVW met name inzicht geeft in de warmtevraag. Het zijn kortom belangrijke communicerende vaten.

Actieve lobby op randvoorwaarden

Ook in 2020 hebben we ons weer (zeer) actief ingezet om de randvoorwaarden voor de energietransitie op orde te krijgen. We zitten zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau aan tafel bij relevante partijen en overleggen van o.a. de VNG en het Nationaal Programma RES. Ook onderhouden we op dit dossier nauwe contacten met de ministeries van BZK en EZK, provincie, G40 en G4.

Toekenning Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (corporaties)

De corporaties Woonkracht10, Tablis Wonen, Rhiant en Trivire hebben in 2020 ruim € 23 miljoen subsidie van het Rijk ontvangen. Met de subsidie kunnen de corporaties 5.930 woningen aardgasvrij maken door middel van aansluiting op een warmtenet. De ontvangen subsidie is een belangrijke impuls voor de regionale warmtetransitie, die bovendien kansen biedt voor de regionale economie en arbeidsmarkt.

Toekenning Regeling Reductie Energiegebruik (gemeenten)

Alle gemeenten hebben de Regeling Reductie Energieverbruik in 2020 met succes aangevraagd en ontvangen. Met de RRE zetten gemeenten projecten op om huiseigenaren te stimuleren tot kleine energiebesparende maatregelen in huis.

Proeftuinaanvraag Aardgasvrije Wijk Zwijndrecht

In samenwerking met Woonkracht10, Trivire, HVC en Stedin heeft Zwijndrecht een proeftuinaanvraag aardgasvrije wijken gedaan. De subsidie is helaas niet toegekend, maar het proces ten behoeve van de aanvraag heeft wel waardevolle inhoudelijke inzichten opgeleverd én het partnerschap tussen de partijen versterkt.

Informatiekanalen verder ontwikkeling (informatievoorziening en handelingsperspectief)

Een belangrijk speerpunt voor de komende jaren is om de informatievoorziening zo goed mogelijk op orde te krijgen én het handelingsperspectief van inwoners, bedrijven en instelling te versterken. Ten behoeve hiervan is het regionaal energieloket verder ontwikkeld, is inmiddels een zakelijke energieloket gelanceerd én is onze informatieportal Drechtstedeenergie.nl verbeterd. Ten behoeve van de participatietrajecten in het kader van Transitievisies Warmte en de RES 1.0 is bovendien denkmee.drechtstedenenergie.nl ontwikkeld.

EXTERNE BETREKKINGEN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Public Affairs (PA) is een instrument binnen een organisatie om beleidsdoelen waarvoor de medewerking van externe partijen noodzakelijk is, te verwezenlijken. PA richt zich op de hele beleidsbeïnvloedingsketen en is het meest effectief als het zo vroeg mogelijk en op een zo laag mogelijk niveau wordt toegepast.

Lobby, onderdeel van PA, wordt ingezet om planmatig voor of tegen een beleidsvoornemen te pleiten en voor het aanjagen van nieuwe financiële middelen ten behoeve van de ambities binnen de Groeiagenda Drechtsteden. We richten ons alleen op medeoverheden in de regio/provincie, Den Haag en Brussel.

ONZE KERNOPGAVEN

De eerste doelstelling van succesvolle PA is het aanbrengen van focus. Waar lopen we vast in de uitvoering van onze ambities en welke hulp hebben we nodig van de hogere overheden, maar ook welke kansen zien we op Europees niveau? Wie zijn onze stakeholders en hoe betrekken we ze bij onze opgaven en ambities? Met de juiste prioritering en bemensing van dossiers is de kans op succes het grootst.

Intern zal de focus liggen op de strategische inbedding van PA binnen de Groeiagenda. De parlementaire informatiestroom zal binnen de organisatie meer aandacht krijgen. Diverse instrumenten worden ingezet om de organisatie te betrekken bij politieke en maatschappelijke ontwikkelingen.

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

De afgelopen periode is met name ingezet op het bouwen van duurzame relaties binnen Zuid-Holland en met Den Haag. In tijden van corona, waarin fysieke contact niet mogelijk was en alle aandacht gericht was op het virus, zijn diverse gesprekken op afstand geïnitieerd met o.a. inzet van PA.

Zo plukken we de eerste vruchten van onze samenwerking op de Groeiagenda Zuid-Holland. De Tweede Kamer is op 14 januari 2021 geïnformeerd over de eerste investeringsvoorstellen voor het Nationaal Groeifonds die verstuurd zijn naar de beoordelingsadviescommissie. Hierbij behoort de aanpassing aan het hoofdspoor Den Haag-Rotterdam-Dordrecht en de bouw van nieuwe stations tot deze selectie van investeringsvoorstellen. In het tweede kwartaal brengt de commissie een advies uit en zal het Kabinet besluiten welke voorstellen gehonoreerd worden.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Door digitaal in gesprek te blijven met onze partners en stakeholders hebben we gebouwd aan een duurzame relatie. Daarnaast is de inzet van (online) communicatie belangrijk geweest in de profilering van onze regio.

Tweede Kamerverkiezingen & Groeiagenda Drechtsteden

Op weg naar de Tweede Kamerverkiezingen 2021 is er een opgemaakt propositiedocument verstuurd naar de programmacommissies van de politieke partijen en worden kandidaat-Kamerleden uitgenodigd om kennis te maken met onze regio. In het propositiedocument hebben we aandacht gevraagd voor de Groeiagenda-opgaven in de Drechtsteden. Daarnaast zijn er social media-activiteiten georganiseerd om onze regio goed te profileren in Den Haag.

Groeiagenda Zuid-Holland

In de lobby richting het Nationaal Groeifonds hebben we op Zuid-Hollands niveau ingezet op 3 opgaven: 1) Versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen 2) Bereikbaarheid en 3) Duurzame transitie. Concreet voor onze regio betekent dit aansluiting op roadmaps Innovatie en steun voor de ontwikkelingen op de Spoorzone, Energietransitie en transitie goederenvervoer. De aanpak hierover is tevens gepresenteerd aan de raadsleden van de Drechtsteden in november 2020.

We hebben diverse webinars en gesprekken georganiseerd met Tweede Kamerleden om de propositie op Zuid-Hollands niveau te presenteren. Ook zijn Kamerleden gebriefd bij diverse begrotingsbehandelingen. Tot slot zijn er diverse filmpjes gemaakt in samenwerking met onze partners binnen Zuid-Holland en zijn deze ingezet bij social media campagnes.

Spoorzone

Ook zijn er lobbyactiviteiten georganiseerd t.b.v. de woningbouwimpuls (Spoorzone) m.b.t. de verstedelijkingsopgave. Samen met omliggende regio's in Zuid Zuid-Holland zijn onze standpunten ingebracht bij ao Mirt en bo Mirt.

De volgende werkbezoeken en gesprekken zijn georganiseerd in 2020:

Werkbezoek - Maarten Schurink, secretaris-generaal ministerie van BZK – 24 jan 2020

Thema: projecten Regio Deal, project Spoorzone en station Leerpark

Werkbezoek - Joba van den Berg, Tweede Kamerlid (CDA) – 7 feb 2020

Thema: visie en aanpak ambulantisering SDD, beleidsruimte, financiële druk, huisvesting, arbeidsmarkt -> leerlijnen in de zorg

Gesprek Den Haag - Wytske Postma, Tweede Kamerlid (CDA) – 12 feb 2020

Thema: Binnenvaart en bereikbaarheidsopgave Drechtsteden

Werkbezoek - Lenny Geluk-Poortvliet, Tweede Kamerlid CDA – 14 feb 2020

Thema: Ontwikkelingen, visie en aanpak 'Zorgen voor Ondersteuning' (Wmo)

Werkbezoek - Willy de Zoete, gedeputeerde provincie Zuid-Holland – 6 maart 2020

Thema: ambities Groeiagenda, samenwerking Zuidelijke Randstad, Regio Deal en samenwerking provincie

Werkbezoek - Kees van der Burg, directeur-generaal ministerie van I&W – 6 maart 2020

Thema: ambities Groeiagenda met extra aandacht voor de Bereikbaarheidsopgave

Werkbezoek - Statenfractie SGP-CU, provincie Zuid-Holland – 12 juni 2020

Thema: vernieuwde bestuurlijke samenwerking Drechtsteden, Spoorzone, Station Leerpark, Regio Deal en samenwerking provincie

Werkbezoek - Arjan Driesprong, hoofdingenieur directeur West Nederland Zuid bij RWS – 4 sept 2020

Thema: opgave Bereikbaarheid, Spoorzone en Regio Deal

Digitaal werkbezoek - Mirjam Visscher, directeur regio bij het ministerie van EZK – 16 okt 2020

Thema: impact coronacrisis, verstedelijkingsambitie, Innovatie/campusontwikkeling, station Leerpark, Bedrijventerreinen, Transformatie oevers

Digitaal werkbezoek - Statencommissies Bestuur, Maatschappij en Middelen & Ruimte,

Wonen en Economie – 28 okt 2020

Thema: vernieuwde bestuurlijke samenwerking, ambities Groeiagenda, Regio Deal en samenwerking Drechtsteden, Spoorzone, provinciaal woningbouwbeleid

JAARVERANTWOORDING 2020

COMMUNICATIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Met onze inzet op communicatie willen we bereiken dat:

- **De partners in ons regionale netwerk weten wat de opgaven zijn, wat er gebeurt en waar de kansen liggen.**

ONZE KERNOPGAVEN

- Ontwikkelen van een eenduidige regionale afzender voor de opgaven van de Groeiagenda;
- Ontwikkelen van een set corporate communicatiemiddelen voor het regionale netwerk binnen de overheidskolom;
- Proactieve ondersteuning van de regionale en bovenregionale lobby;
- Ontwikkeling en bestending van het team corporate communicatie voor de Groeiagenda met een stevige verbinding naar het intergemeentelijke en lokale netwerk van de Groeiagenda en met een heldere en gedragen rolopvatting.

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Het afzenderschap voor de Groeiagenda is geagendeerd en in ontwikkeling.
- Er zijn regionale corporate communicatiemiddelen ontwikkeld voor raadsleden, bestuurders en het regionale netwerk, zoals Social Media Actueel, het Vlugschrift en de nieuwsbrief Groeiagenda.
- Brede aandacht voor de propositie van de Regio Deal en die van de Groeiagenda Zuid-Holland langs de weg van een reeks cross-mediale campagnes (video, LinkedIn, Twitter, Facebook en offline ondersteuning).
- Een reeks artikelen in het AD en landelijke media over het binnenhalen van de Regio Deal en de lobby-ambities richting Rijk en Europa.
- Communicatie verzorgd rondom de Groeiagenda-themavonden op Drechtstedendinsdag.
- Opbouw van het regionale communicatieteam.
- Een groeiend aantal verbindingen met lokale partners en intergemeentelijke samenwerkingen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Project Afzenderschap ruimtelijk-economische ontwikkeling opgestart.
- Bijgedragen aan gezamenlijke communicatie bij interbestuurlijke samenwerkingen, zoals bij de Regio Deal en de Groeiagenda Zuid-Holland.
- Opgavecommunicatie ingezet rondom de vier opgaven van de Groeiagenda, waaronder de intensieve communicatie omtrent de energietransitie.
- Vaste mensen aangenomen ter vervanging van de inhuurmedewerkers in het team.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Onderstaande tabel laat per opgave de bestedingen zien ten opzichte van het begrote budget 2020. Bij afwijkingen boven de € 100.000 is het verschil toegelicht.

	Budget 2020	Besteed	Ruimte	Toelichting
Algemeen	37.500	63.114	-25.614	Geringe overbesteding
Communicatie	182.500	457.569	-275.069	Overbesteding door de communicatie rondom Regio Deal, Groeiagenda ZH en de aandacht in landelijke media. De opgavecommunicatie van de 4 opgaven waaronder intensieve communicatie bij de Energietransitie. Tevens de verdere professionalisering Groeiagenda-communicatie nieuwsbrief, vlugschrift.
Externe Betrekkingen	130.000	101.422	28.578	Geringe onderbesteding
Bereikbaarheid en Mobiliteit	455.000	498.092	-43.092	Geringe overbesteding
Werken en Economie	1.546.000	1.072.966	473.034	Onderbesteding met name door niet door kunnen gaan van activiteiten ivm corona. Door de lockdown, ook in het onderwijs, zijn veel van de fysieke activiteiten komen te vervallen.
Bouwen en Wonen	282.000	146.148	135.852	Onderbesteding door uitblijven van (netwerk)bijeenkomsten ivm corona, het RIGO onderzoek was goedkoper dan beoogd, en het opschonen van de lokale planmonitor is trager verlopen dan voorzien, waardoor vervolgactiviteiten niet meer in 2020 zijn opgepakt.
Energietransitie	267.000	282.071	-15.071	Geringe overbesteding
Totaal	2.900.000	2.621.383	278.617	Samenvattend een onderbesteding van ca 10%. Met name door uitstel van activiteiten en bijeenkomsten en vertraging door corona.

Groeiagenda Drechtsteden 2030

JAARVERANTWOORDING 2020